

DZIECKO Z WADĄ SŁUCHU W PLACÓWCE EDUKACYJNEJ I TERAPEUTYCZNEJ

W niniejszym dokumencie przygotowaliśmy najważniejsze wskazówki do pracy pedagogicznej, terapeutycznej i domowej z dzieckiem z wadą słuchu.

Niezależnie od tego, czy dziecko użytkuje aparaty czy implanty słuchowe, w sytuacjach trudnych akustycznie, np. w grupie czy hałasie, może mieć problem zarówno z koncentracją uwagi, jak również z rozumieniem poleceń.

Użytkowanie aparatów lub implantów słuchowych nie jest jednoznaczne z odzyskaniem słuchu i należy mieć na uwadze, że w codziennym funkcjonowaniu mogą wystąpić sytuacje, które sprawią dziecku znacznie większą trudność, niż jego rówieśnikom w normie słuchu.

Poniższe wskazówki, z pewnością ułatwią funkcjonowanie dziecka w placówce edukacyjnej, jak również w innych, podobnych akustycznie sytuacjach życia codziennego.

Jeśli jesteś rodzicem dziecka z wadą słuchu, prześluz poniższy dokument do żłobka, przedszkola, szkoły swojego dziecka.

Należy pamiętać również, że fundamentem dobrego funkcjonowania dziecka w placówce edukacyjnej, jest oparta na szczerości współpraca rodzic-nauczyciel oraz rodzic-terapeuta.

www.fonetika.pl

centrumfonetika

Fonetika – Centrum

FONETIKA CENTRUM

WSKAZÓWKI DO PRACY PEDAGOGICZNO - TERAPEUTYCZNEJ

- 👂 Dziecko z wadą słuchu może wykazywać trudności w zakresie koncentracji uwagi, a nawet sprawiać wrażenie dziecka niegrzecznego i ignorującego polecenia nauczyciela/terapeuty. Wydając polecenie lub zadając pracę domową, upewnij się, czy dziecko na pewno skupiło się na Twojej mowie, czy zrozumiało polecenie i czy na pewno wie, czego się od niego oczekuje.
- 👂 Jeśli dziecko wykazuje trudności w zakresie rozumienia i zapamiętywania nowego materiału warto, aby nauczyciel wcześniej przekazał rodzicowi nowe słownictwo, które będzie wprowadzane na zajęciach, tak aby dziecko mogło je wcześniej przyswoić i poznać jego znaczenie.
- 👂 Po pracy z dzieckiem przekazuj rodzicowi informacje dotyczące opracowywanych aktualnie tematów, nowego słownictwa, melodii, tekstów piosenek.
- 👂 Pomimo użytkowania aparatów lub implantów słuchowych, dzieci z wadą słuchu często wykazują trudności w rozumieniu mowy prezentowanej na tle czynnika zakłócającego, np. hałasu, pogłosu, echa, szumu. Dbaj o to, aby w klasie dziecka lub gabinecie terapeutycznym była dobra akustyka. Wskazane jest ograniczanie pogłosu poprzez stosowanie: mat lub paneli akustycznych, obrazów, kwiatów, dywanów, tkanin, zasłon, rolet materiałowych, tablic korkowych, itd. Akustykę pomieszczeń można poprawić również poprzez stosowanie tynków lub tapet akustycznych.
- 👂 Zadbaj o prawidłowe oświetlenie klasy lub gabinetu oraz prawidłowe oświetlenie Twojej twarzy i sylwetki. Jeśli wspomagasz swoje wypowiedzi gestem naturalnym lub językiem migowym, to bardzo ważne, aby dziecko dobrze widziało Twoje dłonie i całą postawę.
- 👂 Dopilnuj, aby dziecko siedziało blisko Ciebie, z dala od miejsc hałaśliwych i rozpraszających, np. akwarium, głośno tykający zegar, hałaśliwe miejsce za drzwiami lub oknem.
- 👂 Dbaj, aby poziom hałasu w klasie, generowany przez pozostałą grupę uczniów był możliwie mały. U dzieci z wadą słuchu hałas znacznie utrudnia rozumienie poleceń.
- 👂 Zadając dziecku pytania, unikaj pytań zamkniętych, na które dziecko może odpowiedzieć tylko „tak” lub „nie”. Takie odpowiedzi mogą zataić faktyczne rozumienie mowy przez dziecko.
- 👂 Mówiąc, nie odwracaj się tyłem od dziecka. Dbaj, aby widziało zawsze Twoją twarz, zwłaszcza podczas wydawania poleceń czy prezentacji nowego materiału. Stanie przodem do dziecka pozwala na czytanie mowy ciała oraz odczytywanie mowy z ruchu warg.
- 👂 Podczas lekcji staraj się nosić włosy związane, tak by nie zasłaniały Twojej twarzy.
- 👂 Mów swoim naturalnym tempem, używaj naturalnej intonacji i natężenia głosu. Jeśli dziecko Cię nie rozumie, staraj się mówić wolniej - niekoniecznie głośniej.
- 👂 Wykorzystuj techniki podkreślenia intonacyjnego lub zawieszenia głosu przed podawaniem ważnych informacji.
- 👂 Korzystaj z polimodalnych form nauczania – pomagają one w szybszym zapamiętaniu danej partii materiału.
- 👂 Zapisuj ważne rzeczy na tablicy.
- 👂 U starszych dzieci wprowadzaj naukę tworzenia własnych notatek, map myśli, fiszek, zapisywania długich poleceń hasłowo.
- 👂 Motywuj i nagradzaj dziecko za samodzielne wypowiedzi, nawet jeśli nie są one wyraźne czy też poprawne artykulacyjnie.
- 👂 Koryguj mowę dziecka, dając mu prawidłowy wzorzec słuchowy.
- 👂 Dostosowuj poziom wymagań i zadań dla dziecka względem jego możliwości, motywując je również do wyzwań trudniejszych i bardziej wymagających.
- 👂 W warunkach niekorzystnych akustycznie, tj. w hałasie, w dużych salach, halach, w grupie, na wycieczce klasowej, w autokarze, na boisku, stosuj system wspomagający słyszenie FM (jeśli

dziecko posiada taki system). Poproś rodzica o instrukcję obsługi takiego systemu i krótkie szkolenie.

- 👂 Kontroluj sygnalizację świetlną na aparatach słuchowych/implantach swojego ucznia. Zapytaj rodzica, jak ustawione są kontrolki, aby mieć wpływ na prawidłowe słyszenie dziecka podczas lekcji.
- 👂 Naucz się wymieniać baterie lub akumulator w aparatach/implantach w przypadku ich nagłego rozładowania.
- 👂 Słuchaj sugestii rodzica i korzystaj z jego obserwacji – pamiętaj, że w wielu aspektach zna on najlepiej swoje dziecko i jego wskazówki mogą być bardzo cenne.

Jeśli coś Cię niepokoi w słyszeniu swojego ucznia – przeżaj tą informację jego rodzicowi, aby dotarła ona do protetyka lub inżyniera słuchu, który zajmie się tym problemem.

www.fonetika.pl

centrumfonetika

Fonetika – Centrum

FONETIKA CENTRUM

WSKAZÓWKI DLA RODZICA

- 👂 Przedstaw swoje dziecko nauczycielowi i całej grupie oraz przekaz najważniejsze informacje o pomocach słuchowych, które użytkuje.
- 👂 Dostarcz do placówki edukacyjnej instrukcję obsługi aparatów/implantów słuchowych, systemu FM oraz innych akcesoriów, które posiada Twoje dziecko. O taką instrukcję możesz poprosić swojego protetyka słuchu. Możesz też przeprowadzić szkolenie ustnie.
- 👂 Dostarcz do placówki edukacyjnej zapas baterii do aparatów/implantów słuchowych oraz omów ich prawidłową wymianę.
- 👂 Jeśli Twoje dziecko korzysta z systemu wspomagającego słyszenie FM, dbaj o jego prawidłowe naładowanie każdego dnia.
- 👂 Powtarzaj z dzieckiem materiał przerabiany w przedszkolu/szkole, zgodnie ze wskazówkami nauczyciela.
- 👂 Staraj się wygospodarować codziennie czas 1:1 dla dziecka i powtórz z nim najtrudniejszy dla niego materiał. Możesz to zrobić w formie zabawy lub ćwiczeń zaleconych przez pedagoga lub terapeutę. Pamiętaj, że systematyczność w ćwiczeniach słuchowych i artykulacyjnych jest najważniejsza.
- 👂 Utrwalaj nowe pojęcia w spontanicznych wypowiedziach w domu. Sprawdzaj, czy dziecko rozumie ich znaczenie w różnych kontekstach.
- 👂 Dawaj swojemu dziecku prawidłowy wzorzec słuchowy: mów do niego poprawnie, używaj naturalnej intonacji i głośności swojego głosu.
- 👂 Zaczynając ważną wypowiedź, używaj imienia swojego dziecka, aby uwrażliwić jego uwagę na gotowość do słuchania i koncentracji na mowie.
- 👂 Staraj się angażować dziecko w życie codzienne całej rodziny, w rutynowe czynności, podczas których sprawdzaj rozumienie mowy wyłącznie na drodze słuchowej. Ćwicz pamięć słuchową swojego dziecka, np. podczas wspólnego przygotowywania posiłków („Podaj mi jabłko, banana i marchewkę”, „Wyjmij noże, widelce i łyżki”).
- 👂 Obserwuj dziecko podczas aktywności grupowych, w hałasie pod względem rozumienia mowy. Swoje obserwacje przekazuj nauczycielowi, logopedzie i protetykowi słuchu.
- 👂 Systematycznie proś nauczycieli i terapeutów o krótką ewaluację umiejętności i funkcjonowania dziecka, względem oczekiwań wynikających z normy rozwojowej.
- 👂 Otaczaj dziecko mową, dźwiękami, wrażeniami i doświadczeniami słuchowymi, zgodnie z założeniami „kąpieli słownej”.

